

A studio Rubín

V zrcadlové síni

KOMIXOVÝ
POP-UP KONCERT

Autorka: Liv Strömquistová

Překlad: Marie Voslářová

Autorka scénáře: Dagmar Fričová

Režie: Lucie Ferenzová

Dramaturgie: Jiří Ondra, Dagmar Fričová

Odborná konzultace: Ph. D. Marie Heřmanová

Scéna a kostýmy: Patricia Talacko

Hudba: Markéta Ptáčníková

Hrají: Nataša Bednářová, Anita Krausová,

Markéta Ptáčníková, Anežka Šťastná

Premiéra: 11. října 2025 v A studiu Rubín

Vzniká ve spolupráci s Kolonií z.s. a Švédským velvyslanectvím v Praze

Nositele autorských práv k dílu zastupuje DILIA, divadelní,
literární, audiovizuální agentura z.s., Krátkého 143/1, Praha 9

Inscenace je divadelní adaptací díla V zrcadlové síni,
které vyšlo v **Pasece v roce 2023**

Liv Strömquistová (1978) je jednou z nejslavnějších evropských komixových autorek. Vystudovala politickou vědu a poprask vzbudila už svým debutem Sto procent tuku (2005). Mimořádnou pozornost si získalo její Ovoce poznání (2014, č. Paseka 2018), věnované ženskému pohlavnímu orgánu. Na mezinárodní úspěch navázala komixem o (ne) možnostech lásky v současném světě Nejrudější růže rozkvétá (2019, č. Paseka 2021) a dále pojednáním o kráse v časech digitálních technologií V zrcadlové síni (2021, č. Paseka 2023). V roce 2024 vyšel dosud nejnovější komix o internetových orákulech, guruech a wellness – self-help příručka pro všechny, kdo self-help příručky nenávidí – Pýthie vypráví (č. Paseka 2025). Autorka působí jako rozhlasová moderátorka a její díla se dočkala divadelních i filmových adaptací.

Rezonance

Když si stoupneme na váhu, pomyslíme si, že potřebujeme shodit.

S tím MUSÍM něco udělat!

Když se podíváme do zrcadla, řekneme si, že by to chtělo odstranit pupínky, vyhladit vrásky.

To NEMŮŽU nechat jen tak!

Jistě, že snažit se ovládat a kontrolovat například stárnutí obličeje, představuje mírně řečeno VÝZVU – bez velkých vyhlídek na úspěch.

Pokud věnujeme veškerý čas pokusům ovládat a kontrolovat všechno okolo nás, „NEFUNGUJE“ to, což ale ještě není to nejhorší, píše německý sociolog Hartmut Rosa.

NEJHORŠÍ JE, ŽE SVĚT SE TÍM PRO ČLOVĚKA STÁVÁ MRTVÝM.

Rosa je toho názoru, že ŽIVOT, dotek a opravdová zkušenost NEVZNIK-NOU, když se snažíme svět OVLÁDAT, nýbrž jedině tehdy, když se světem REZONUJEME.

A CO TO ZNAMENÁ?

No, Rosa to vysvětluje tak, že COSI – druhá osoba, krajina, myšlenka, hudba – v člověku probudí určitý pocit (Rosa to nazývá „volání“) a že on sám pak na toto volání ODPOVÍDÁ...

... například mu při poslechu nádherné hudby naskočí husí kůže, rozbuší se mu srdce, zaslzí – zážitek ho zkrátka ZASÁHNE a PROMĚNÍ.

Rosa píše:

Rezonance se dostaví, když člověk naslouchá a reaguje.

Vstoupíme-li se světem do rezonance, nezůstaneme stejní.

Zkušenost rezonance nás PROMĚNÍ – a právě v tom spočívá zkušenost živoucího bytí.

Když člověk není VE SPOJENÍ například se svým tělem a má k němu spíš jakýsi dominantní, agresivní, odměřený vztah – a také k tělům ostatních a jejich vzhledu – ocitá se ve stavu ODCIZENÍ nebo VZTAHU BEZ VZTAHU, čímž se mu podle Rosy svět stává nečitelným a němým.

Vidím tu jenom dlouhý, předlouhý to-do list.

A PRÁVĚ prožívání krásy rezonancí bezpochyby VYŽADUJE – protože vnímání krásy JE vztah ke světu – přesněji řečeno vztah OČÍ. Rosa to vysvětluje:

Oči jsou okny rezonance. Když člověk někomu pohlédne do očí a ucítí v jeho pohledu odezvu, navodí s ním rezonanci.

(ze scénáře V zrcadlové síni)

Každý má svůj osobní stín, avšak ne všichni jsou schopni si jej připustit. Nikdo není tak dobrý, jak si ve skutečnosti myslí. Čím méně jsme si schopni uvědomit i svou „temnou stránku“, tím více náš stín houstne a je temnější. Pokud si však svoji méněcennost dokážeme uvědomit a připustit si ji k tělu, pak můžeme svůj stín lépe korigovat.

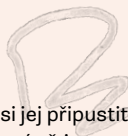
K tomu patří „realizace stínu“. To znamená uvědomění si naší inferiorní části, která však nesmí být překroucena v intelektualistický fenomén, neboť je vyjádřena utrpením a prožitkem, jenž se týká celé osobnosti.

Pokud je člověk schopen vidět svůj stín, vyřešil tím teprve osobní nevědomí. Stín však nelze přeměnit, ani ho potlačit. Stín nám připomíná, že jsme bezmocní, že v nás je něco, co nedokážeme změnit. Vyžaduje zainteresovanost celé osobnosti. Musíme si přiznat, že existují problémy, které se nedají vědomím zcela vyřešit. Připuštění si stínu je začátkem na cestě k poznání vlastní osobnosti.

Každý potřebuje svůj osobní stín, aby se jeho osobnost jevila plasticky. Bez stínu je člověk jen plochým obrazem. Osobní stín můžeme celkem snadno odhalit a začlenit ho postupně i do našeho vědomí. Kolektivní stín je mnohem těžší integrovat, neboť je označením pro přítomnost zla a schopnost toto zlo ničit.

Kolektivní stín se objevuje v mýtech, náboženství, poezii a je také předmětem mnoha výtvarných umění. Tvoří základ příběhů o boji dobra a zla. Často je vyobrazen pomocí démonů, čarodějnic a ostatních „příšer“. Kolektivní stín nelze zcela integrovat do vědomí, avšak můžeme ho mít neustále na paměti, a tím lépe čelit kolektivnímu nevědomí.

JACOBI, Jolande. Psychologie C. G. Junga.

COPAK SE SAKRA DAJÍ NA LIDI KLÁST TAK ŠÍLENÉ POŽADAVKY?

Na lidi ne, ale na ženský jo.

Historik myšlení Leif Runefelt to nazývá „ženskou povinností půvabu“ a domnívá se, že se jedná o historický jev, který přetrvává dodnes.

Runefelt píše: „Povinnost půvabu znamená, že na chování žen a na to, aby utrácely za krášlení, se kladly mimořádné požadavky, ale ženy zároveň mohly velice snadno překročit mez a jevit se jako marnivé.“

Žena, která NEBYLA hezká nebo na ni nebyl příjemný pohled, byla považována za špatnou či chybující. Jak to vyjádřil Rousseau ve svém Emilovi z roku 1762:

Žena je stvořena především proto, aby se líbila muži.

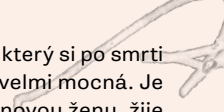
Jestliže žena měla být půvabná, ovšem nikoli marnivá, nejdůležitější byl při tomto balancování požadavek, aby o své kráse SAMA NEVĚDĚLA.

Člověk nemusí být Einstein, aby si spočítal, že morální norma, podle které ženy samy nemají vědět o své kráse ani se vědomě jako krásné prezentovat, mužům vyhovovala, neboť díky ní ženy nemohly moc, již krása dává, využívat ke svým vlastním účelům. Místo toho jim nezbývalo než čekat, až si jich nějaký muž všimne, ocení je a vyzdvihne.

Takže zdravíme Berta!

(ze scénáře V zrcadlové síni)

V pohádkách se často setkáváme s postavou krále, který si po smrti královny najde novou ženu, jež je však zlá a často velmi mocná. Je pravým opakem předchozí ženy. Než si král najde novou ženu, žije nějakou dobu sám, po jeho boku chybí ženský prvek. Král v pohádkách představuje logos, dominující obsah kolektivního nevědomí. Královna symbolizuje erós, city a iracionální postoje, které k tomuto obsahu patří. Chybějící žena po králově boku znamená, že se vytratil ženský prvek a kolektivní nevědomí ustrnulo do určitých formulí a nauk. Vždy, když zmizí erós, na jeho místo nastupuje moc. Švýcarská představitelka analytické psychologie Marie-Louise von Franz říká, že kde vládne moc, tam je láska oslabena. Vládnoucí systém se utužuje, protože se mu nedostává erótu. Jeho nositelé ztrácejí půdu pod nohama.

Sněhurka a Zlá královna vedou mezi sebou boj. Žena trpící negativním mateřským komplexem vidí nejvyšší smysl v obraně vůči matce. Často se jí tak nedaří vybudovat vlastní život. Pokud už se někdy vdá, vidí muže jen jako určitou formu útěku od matky. Příležitostně z obrany proti matce plyne spontánní rozvoj rozumu za účelem vytvoření určité sféry, ve které matka není.

Von Franz říká, že nevlastní matka často způsobuje úpadek citové funkce, na jejíž místo musí nastoupit něco nového. Macecha je charakterizována jako personifikace určitých aspektů vnějšího světa: jeho neupřímnosti, žárlivosti a domýšlivosti. Podle Von Franz u ženy (Sněhurky), která se nevyrovná s překážkami, nemůže dojít k žádnému rozvoji a není schopná vést vlastní život. Macecha ji klade do cesty různé nástrahy, se kterými se musí dívka vyrovnat.

Macecha v pohádkách má dvojznačný charakter, ničí a zároveň pomáhá určitému naplnění. Jako hrozivá matka představuje odpor, který brání vyššímu rozvoji, ale zároveň v hrdinovi*ce vzbuzuje jeho*jí nejlepší vlastnosti. Sněhurka se naučí být samostatná, vystoupí ze své bubliny, naučí se obstarávat domácnost a rozhodovat sama za sebe.

Zlá královna je druhou ženou krále, v určitém smyslu je jeho nepravou manželkou. Patří ale ke králi, tedy ke starému systému. Představuje tedy primitivní neohrabané nevědomí, které brání vyvíjet nový stav vědomí. Proto na konci pohádky Zlá královna umírá, a navíc je ještě zesměšněna tím, že musí tancovat na Sněhurčině svatbě. Starý sys-

tém je tak odsunut a na řadu přichází nový stav. Von Franz říká, že pro pohádky není typické, aby vyprávěly o hrdince a jejím stínu, neboť ženy nejsou tak silně odděleny od svého stínu jako muži. Když už k tomu dojde, většinou za to může animus. V některých verzích je stín popsán jako zlá sestra, která hodné sestře ničí život, jiná verze zas vypráví o maceše, která nutí hrdinku dělat poďradné práce.

V naší pohádce se snaží macecha Sněhurky nějakým způsobem zbavit, ať už lovcem nebo dary. Sněhurka však před Zlou královnou neustále utíká a skrývá se. Není schopna svůj stín ještě přijmout. Žije s trpaslíky, kteří ji neustále radí, co má dělat. Chtějí ji ochránit před královnou a nikam ji nepouští. Sněhurka jim na oplátku vaří, uklízí a celkově zastává ženu v domácnosti. Během individualizačního procesu musí žena dospět do fáze, kdy se vzdá své magické moci nad muži, kteří na ni projikují svoji animu. Pokud chce žít jako individuální osobnost, musí se přestat identifikovat s projekcemi. Žena, která se vymaní z tradičně povrchního, pouze femininního života, se stává královnou.

Lidé obecně nechtějí přiznat své stínové vlastnosti. Snaží se před nimi skrýt, nebo si je vůbec nepřipouštět, neboť je to nemorální stránka já, jeho odvrácená část. Někdy člověk vidí svůj stín, ale odvrací se od něho, nenechá se s ním konfrontovat. Považuje pak sám sebe za dobrého člověka a před ostatními se honosí svou neposkvrněností, avšak nejde o čistotu duše, ale pouze o zbabělost přijmout své stínové vlastnosti.

FRANZ, Marie-Louise von. Animus a anima v pohádkách.

sezona 58

V zrcadlové síni

2025/2026

www.astudiorubin.cz
Malostranské nám. 9, Praha 1

Poděkování: Báře Chalupové, art re use,
Lucii Račkové, Davidu Košťákovi

Redakce programu: Jiří Ondra, Lucie Ferenzová

Fotografie: Lenka Glisníková

Grafické zpracování programu: Kristýna Kukačová Jenčová

Propagace: Pavla Umlafová

Produkce: Johana Kolomazníková,
Natálie Pelcová, Kristýna Milaberská

Výroba scénografie: Antonie Kroupová

Technika: David Oupor, Jan Tůma

Za podpory HMP částkou 1 800 000 Kč.

Státní fond kultury ČR

MINISTERSTVO
KULTURY

Embassy of Sweden
Prague

pa
se
ka

